

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/8/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3611203619
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3611203619.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v právnej veci navrhovateľa Y. proti odporcovi V., za účasti vedľajšieho účastníka 1) na strane odporcu D., zastúpeného Q., za účasti vedľajšieho účastníka 2) na strane odporcu Y., zastúpeného Q., za účasti vedľajšieho účastníka 3) na strane odporcu D., o zaplatenie 506,71 Eur s príslušenstvom, na odvolanie vedľajšieho účastníka 1) na strane odporcu proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 20. septembra 2012, č.k. 6C/33/2012-100, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti **m e n í** tak, že návrh navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 209 Eur s 9 % úrokom z omeškania ročne od 21.05.2010 do zaplatenia **z a m i e t a**.

Odvolaním nenapadnutej časti rozsudku okresného súdu sa **n e d o t ý k a**.

Navrhovateľ, odporca a vedľajší účastníci **n e m a j ú p r á v o** na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 506,71 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 21.05.2010 do zaplatenia, ktorú sumu odporcovi povolil splácať v mesačných splátkach po 100 Eur mesačne vždy k 25. dňu v mesiaci, počnúc dňom 01.01.2013 s tým, že nezaplatením dvoch po sebe nasledujúcich splátok stáva sa splatným celý dlh. Súčasne uložil odporcovi povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 30 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Po vykonanom dokazovaní okresný súd zistil, že zmluvou o pripojení č. P zo dňa 31.07.2009 v znení jej dodatku sa navrhovateľ zaviazal poskytovať odporcovi služby spojené s využívaním verejnej mobilnej rádiatelefontnej siete, vypožičal odporcovi mikroprocesorovú kartu - SIM kartu a predal odporcovi mobilný telefón značky Sony Ericsson W508 za kúpnu cenu 1,00 Eur, ktorého predajná cena bola 210 Eur. Predmetnou zmluvou si účastníci pre prípad porušenia zmluvných povinností dohodli zo strany odporcu zmluvnú pokutu vo výške 331,94 Eur. Za poskytnuté služby boli odporcovi navrhovateľom vystavené faktúry, a to faktúra č. č. XXXXXXXXXXXX na sumu 132,20 Eur, splatná dňa 28.01.2010, faktúra č. XXXXXXXXXXXX na sumu 1,33 Eur, splatná dňa 09.02.2010, faktúra č. XXXX XXXXX na sumu 107,88 Eur, splatná dňa 28.01.2010, faktúra č. XXXXXXXXXXXX na sumu 22,40 Eur, splatná dňa 28.03.2010. Okresný súd vec posúdil ako občiansko-právny vzťah a aplikoval § 80 ods. 1 písm. b) O.s.p., § 42 ods. 1 písm. a), ods. 4 písm. b) zákona č. 610/2003 Z. z., § 544 ods. 1, 2, § 517 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 v znení účinnom do 31.12.2008. Uviedol, že medzi účastníkmi konania neboli sporné žiadne tvrdenia. Mal za preukázané, že odporca uzavrel s navrhovateľom zmluvu o pripojení spolu s dodatkom, ktorej predmetom bolo poskytovanie služieb verejnej mobilnej rádiatelefontnej siete v súlade

so všeobecnými zmluvnými podmienkami, ktoré odporca akceptoval. Navrhovateľ poskytol odporcovi telekomunikačné zariadenie Sony Ericsson W508 za cenu 1,00 Eur. Odporca nespochybnil tvrdenie navrhovateľa, že faktúry vystavené navrhovateľom za poskytnuté služby riadne a včas neplatil, žalovaný nárok navrhovateľa v celom rozsahu uznal. Navrhovateľovi tak vznikol nárok na zmluvnú pokutu, ktorej výšku si navrhovateľ a odporca zmluvne dohodli. Navrhovateľ poskytol odporcovi telekomunikačné zariadenie Sony Ericsson W508 za cenu 1,00 Eur, pričom podľa predloženého dokladu o predajnej cene predstavovala v tom čase jeho cena 210 Eur. Zmluvná pokuta v danom prípade predstavuje sankciu za neplnenie zmluvných povinností zo strany odporcu a paušalizovanú náhradu za škodu, ktorá navrhovateľovi v dôsledku neplnenia zmluvných povinností zo strany odporcu vznikla. Rozdiel v cene nezľavneného mobilného telefónu a akciového (poskytnutého) telefónu predstavuje sumu 209 Eur. Výška dojednanej zmluvnej pokuty preto nebola podľa názoru okresného súdu s poukazom na hodnotu protiplnenia neprimeraná. Na základe uvedených skutočností okresný súd odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 506,71 Eur, ktorá predstavuje súčet sumy 297,71 Eur (dlžná suma za poskytnuté služby) a sumy 209 Eur (zmluvná pokuta), pričom zaviazal odporcu aj na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 506,71 Eur od 21.05.2010 (odo dňa, kedy sa odporca dostal do omeškania so zaplatením splatnej faktúry) do zaplatenia. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania za zaplatený súdny poplatok vo výške 30 Eur.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu v časti výroku o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 209 Eur s prísl. a vo výroku o náhrade trov konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie vedľajší účastník 1) na strane odporcu. Uviedol, že do konania ako vedľajší účastník vstúpil len čo sa týka zmluvnej pokuty. Dal do pozornosti skutočnosť, že súdy už judikovali, že zmluvná pokuta, ktorú si v danej veci uplatňuje navrhovateľ, je ako neprijateľná zmluvná podmienka absolútne neplatná. Navrhovateľ takúto podmienku, v zmysle § 53a Občianskeho zákonníka nesmie používať. Mal za to, že okresný súd v napadnutom rozsudku dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávnemu právnomu hodnoteniu veci v napadnutej časti, nakoľko sa vôbec § 53a Občianskeho zákonníka nezaoberal. Poukázal na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Prešove. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že návrh navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 209 Eur s príslušenstvom zamietne. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania vo výške 55,10 Eur za dva úkony právnej služby.

V priebehu odvolacieho konania bolo okresnému súdu doručené podanie navrhovateľa, ktorým menil právnu kvalifikáciu v návrhu uplatnenej zmluvnej pokuty za mobilný telefón, v zmysle čiastočného späťvzatia návrhu zo dňa 05.09.2011 vo výške 209 Eur a túto sumu si uplatňoval od odporcu titulom náhrady škody.

K odvolaniu vedľajšieho účastníka 1) sa písomne vyjadril odporca, ktorý podané odvolanie považoval za vecne a právne správne a v celom rozsahu sa k nemu pripojil. Taktiež sa k podanému odvolaniu pripojil aj vedľajší účastník 2), ktorý s predmetným odvolaním v celom rozsahu súhlasil.

K trovám konania vedľajšieho účastníka sa vyjadril navrhovateľ, ktorý mal za to, že trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka nie sú účelné na uplatňovanie alebo bránenie práva s poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 78/03.

Vedľajší účastník 1) sa ďalším podaním vyjadril k návrhu navrhovateľa na zmenu žaloby a navrhol, aby odvolací súd zmenu žaloby nepripustil, nakoľko pôvodne uplatnený nárok navrhovateľa spočíval na odlišnom právnom základe, ktorý nie je možné alternovať titulom náhrady škody. Pokiaľ navrhovateľ celý pôvodne uplatnený nárok na zmluvnú pokutu doposiaľ nezobral späť, odvolací súd by mal o tomto nároku navrhovateľa rozhodnúť na podklade pôvodnej žaloby. Argumentáciu navrhovateľa, ktorou sa snaží prezentovať zmluvnú pokutu ako náhradu škody, považoval za snahu navrhovateľa o obchádzanie zákona. Opäť by išlo len o paušalizovanú náhradu škody, teda len o modifikovanú zmluvnú pokutu, ktorú už judikatúra zakázala. Uplatnil si náhradu trov konania vo výške 82,83 Eur za tri úkony právnej služby (a to za prevzatie a prípravu zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom, podanie odvolania a vyjadrenia).

Krajský súd v Trenčíne preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu podaného odvolania a jeho dôvodov, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné v napadnutej časti podľa § 220 O.s.p. zmeniť.

Základnou námietkou, ktorú vzniesol vedľajší účastník 1) v podanom odvolaní, bolo opomenutie aplikácie § 53a <aspi://module='ASPI'&link='40/1964 Zb.%252353a'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka, keď súd prvého stupňa na toto ustanovenie neprihliadol a vôbec sa ním nezaoberal, hoci dohodnutá zmluvná pokuta v obdobných veciach bola ako neprijateľná zmluvná podmienka judikovaná rozsudkami Krajského súdu v Prešove.

Po preskúmaní danej veci odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že zmluva o pripojení a dodatok k zmluve o pripojení, uzavretý medzi účastníkmi dňa 31.07.2009, ktoré mali zakladať právo navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty, je svojím charakterom spotrebiteľskou zmluvou v zmysle ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko bola uzavretá medzi dodávateľom - spoločnosťou Y. v rámci predmetu jeho podnikateľskej činnosti a odporcom ako spotrebiteľom - fyzickou osobou, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti. Zmluva o pripojení a jej dodatok, ako spotrebiteľská zmluva, nesmie obsahovať neprijateľné podmienky, teda ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, pričom za takúto neprijateľnú podmienku sa považuje aj ustanovenie, ktoré požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Dojednanie zmluvnej pokuty vo výške 331,94 Eur v dodatku k zmluve o pripojení je podľa odvolacieho súdu práve takouto neprijateľnou podmienkou. Zmluvná pokuta vo výške 331,94 Eur je dojednaná bez ohľadu na to, kedy počas viazanosti 24 mesiacov došlo zo strany odporcu ako spotrebiteľa k porušeniu zmluvných povinností, na ktoré sa vznik zmluvnej pokuty viaže. Výška zmluvnej pokuty je pritom zjavne neprimeraná k hodnote plnenia zo strany navrhovateľa a k závažnosti porušenia zmluvnej povinnosti zo strany odporcu, a to aj s ohľadom na to, že sa viaže v podstate na akékoľvek porušenie zmluvnej povinnosti zo strany odporcu ako spotrebiteľa. Uvedený spôsob dojednávania zmluvnej pokuty podľa odvolacieho súdu spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, požaduje, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Ide teda o neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná.

Podľa § 53a ods. 1 prvej vety Občianskeho zákonníka platí, že ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi, pričom citované ustanovenie nadobudlo účinnosť dňa 01.03.2010 a podľa prechodných ustanovení sa budú spravovať týmito ustanoveniami aj vzťahy, ktoré vznikli do 28.02.2010.

Podľa citovaného ustanovenia, ak dodávateľ opätovne uplatní žalobou plnenie na základe tej istej neprijateľnej podmienky, pre ktorú mu už súd raz plnenie z takejto zmluvnej podmienky nepriznal, súd mu žalobu bez ďalšieho môže zamietnuť a nemusí už opätovne zdôvodňovať neprimeranosť zmluvnej podmienky. Stačí poukázať už na právoplatný rozsudok súdu.

Odvolací súd zdôrazňuje, že pokiaľ navrhovateľ svoj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty odvodzoval od dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 31.07.2009 čl. II bod 2.5, je potrebné uviesť, že uvedená zmluvná podmienka v znení „V prípade porušenia niektorej z povinností Účastníka uvedenej v bode 2.3 alebo 2.4 tohto článku (najmä ale nielen nezaplatenie splatnej ceny za Služby, nedodržanie záväzku uvedeného v bode 2.2 tohto článku, jednostranné ukončenie platnosti Zmluvy alebo tohto Dodatku pred uplynutím doby viazanosti, vykonanie úkonu smerujúceho k ukončeniu platnosti tohto Dodatku pred uplynutím doby viazanosti bez ohľadu na skutočnosť, či naozaj dôjde

k ukončeniu jeho platnosti) je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu vo výške 331,94 Eur. Právo na zmluvnú pokutu podľa tohto bodu vznikne Podniku samotným porušením povinnosti Účastníka, a to v okamihu porušenia povinnosti Účastníkom, pričom toto právo nie je podmienené vykonaním žiadneho úkonu zo strany Podniku (napr. odstúpením od Zmluvy, alebo prerušením, či obmedzením poskytovania Služieb v prípade porušenia povinnosti podľa bodu 2.3 písmena c) tohto článku). Účastník je zároveň povinný uhradiť Podniku náhradu škody, ktorej výška presahuje výšku dohodnutej zmluvnej pokuty. Zmluvnú pokutu podľa tohto článku bude Účastník povinný zaplatiť Podniku bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá mu ešte zostávala do uplynutia doby viazanosti. Zmluvná pokuta je splatná v lehote uvedenej vo výzve na jej zaplatenie, inak v lehote 14 dní odo dňa doručenia výzvy Podniku Účastníkovi“, bola opakovane súdmi vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku (napr. konanie vedené na Krajskom súde Prešov pod sp. zn. 6Co/91/2011) a v zmysle § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka je navrhovateľ povinný, ako správne uviedol aj vedľajší účastník 1) na strane odporcu, zdržať sa používania takejto zmluvnej podmienky.

Na uvedenom závere odvolacieho súdu nič nemení ani to, že odporcovi bol podľa dodatku v zmluve o pripojení predaný mobilný telefón za zľavnenú kúpnu cenu. Predaj mobilného telefónu za zľavnenú kúpnu cenu je len prejavom ofenzívnej obchodnej politiky navrhovateľa, ktorý v snahe uspieť v konkurenčnom boji na relevantnom trhu predával mobilné telefóny za nižšiu ako skutočnú cenu. Podľa odvolacieho súdu nemôže mať preto žiadny vzťah k dôvodom neprijateľnosti dojednanej zmluvnej pokuty. Keďže sa navrhovateľ domáhal zaplatenie zmluvnej pokuty 209 Eur (po čiastočnom späťvzatlí návrhu) spolu s úrokom z omeškania na základe dojednania v zmluve o pripojení, ktoré odvolací súd vyhodnotil ako neplatné, bolo potrebné rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmeniť.

Pokiaľ ide o podanie navrhovateľa, ktorým uplatnil zmenu návrhu spočívajúcu v tom, že zmenil právnu kvalifikáciu v návrhu uplatnenej zmluvnej pokuty za mobilný telefón/telekomunikačné zariadenie tak, že sumu 209 Eur uplatňuje titulom náhrady škody, odvolací súd poukazuje na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z ktorej vyplýva, že o zmenu návrhu na začatie konania nejde v prípade, ak navrhovateľ na základe toho istého skutkového stavu, ako je uvedený v návrhu, zmení právnu kvalifikáciu svojho nároku. Takouto zmenou právnej kvalifikácie nie je súd viazaný. Posúdenie právnej kvalifikácie uplatneného nároku patrí výlučne súdu a navrhovateľ nie je vôbec povinný svoj nárok právne kvalifikovať. Podanie navrhovateľa preto odvolací súd nepovažoval za zmenu návrhu v zmysle § 95 ods. 1 O.s.p.

Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zmenil tak, že návrh navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty ako plnenia z neprijateľnej zmluvnej podmienky, t. j. absolútne neplatnej zmluvnej podmienky, zamietol.

O náhrade trov celého konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 2, § 142 ods. 2 a v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že pri čiastočnom úspechu každej zo sporových strán v tomto súdnom konaní (na jednej strane navrhovateľa a na druhej strane odporcu a vedľajších účastníkov) vyslovil, že navrhovateľovi, odporcovi a vedľajším účastníkom na strane odporcu náhradu trov konania nepriznáva.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.